

1.8.2022

Sosiaali- ja terveysministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta VN/28312/2021**

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoja hallituksen esitysluonnoksesta laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta. Jatkossa sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritettaisiin valtion varoista korvausta hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle, Helsingin kaupungille ja tietyin edellytyksin yksityisille palveluntuottajille. Harjoittelusta aiheutuu palvelujärjestelmälle välillisiä kustannuksia harjoittelun suunnittelun, harjoittelijan perehdytyksen ja ohjauksen sekä korkeakoulujen kanssa tehtävän yhteistyön muodossa.

Lakimuutoksilla pyritään siihen, että sosiaali- ja terveysalan opiskelijoille on tarjolla riittävästi harjoittelupaikkoja ja että opiskelijan saama ohjaus on laadukasta ja vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Esityksen tavoitteena on tukea mahdollisimman hyvät ammatilliset valmiudet omaavan henkilöstön valmistumista alalle.

Esityksen myötä ammattikorkeakoulut voivat luopua harjoittelukorvausten maksamisesta. Korvausten maksamisesta hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle on tarkoitus säätää terveydenhuoltolaissa ja sosiaalihuoltolaissa siten, että korvauksia maksettaisiin valtion varoista laskennallisin perustein harjoittelua järjestäville sosiaali- ja terveyspalveluyksiköille. Korvauksia maksettaisiin vastaavalla menettelyllä kuin nykyisiä sosiaali- ja terveysalan erikoistumiskoulutuskorvauksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2023.

Lääkäripalveluyritykset ry (LPY) kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Kannatettava lakimuutos koulutuskorvausten maksamisesta

LPY:n mielestä esitetyt lakimuutokset sosiaali- ja terveysalojen ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvien harjoittelujaksojen korvaamisesta sote-palveluyksiköille valtion varoista ovat perusteltuja. Yhdistys kannattaa myös esitettyä koulutuskorvausten toteuttamistapaa: korvaukset suoritetaan aluehallintovirastojen toimesta.

Koulutuskorvauksia maksettava yhdenvertaisesti

Lausunnolla olevasta materiaalista ei käy täysin selville se, miten ja millä perusteella sote-alan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvistä harjoittelujaksoista korvataan yksityisen ja kolmannen sektorin palveluntuottajille.

1.8.2022

Yksityisen sektorin toimijat tuottavat noin neljänneksen sosiaali- ja terveyspalveluista. Useilla sote-aloilla yksityiset toimijat tuottavat pääosan palveluista, esimerkiksi työterveyshuollossa sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Jotta harjoittelupaikkoja ammattikorkeakoulujen opiskelijoille olisi riittävästi, joustavasti ja monipuolisesti, myös yksityisellä sektorilla tarjolla olevia mahdollisuuksia kannattaa hyödyntää täysimääräisesti.

LPY esittää, että lakiesitykseen kirjataan selkeästi yhdenvertaisuusperiaate: yksityisen sektorin palveluntuottajia kohdellaan tasa-arvoisesti julkisen sektorin palveluyksiköiden kanssa myös harjoittelupaikkojen myöntämisessä ja koulutuskorvausten maksamisessa.

Turvattava riittävät resurssit

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä syntyy harjoitteluun liittyviä välittömiä ja välillisiä kustannuksia. Nykyisin korvataan vain välittömät kustannukset, kuten suojavaatteet. Korvauksen ulkopuolelle jäävät tällöin välilliset kustannukset, joita syntyy muun muassa harjoittelun suunnittelusta, harjoittelijoiden perehdyttämisestä ja ohjauksesta sekä ammattikorkeakoulun kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella antamassa säännöksessä korvauksen suuruudesta pitää huomioon ottaa kaikki harjoittelusta syntyvät kustannukset. Välittömien kustannusten lisäksi välillisiin kustannuksiin ei esityksessä ole varattu rahaa. Lakiluonnoksen mukaan valtion vuoden 2023 talousarvioon esitetään 14,2 miljoonan euron määrärahaa. Se kattaa ainoastaan välittömistä kustannuksista syntyneet menot.

LPY esittää, että harjoittelupaikkojen riittävyyden turvaamiseksi ja laadun kehittämiseksi valtion varoista maksettavaa koulutuskorvausta korotetaan nykyisestä (43 euroa/harjoitteluviikko). Riittäväillä koulutuskorvauksilla turvataan opiskelijoille laadukas ohjaus ja siten vahvistetaan sosiaali- ja terveysalan veto- ja pitovoimaa.

Esityksen mukaan toteutuneisiin harjoitteluviikkoihin perustuvaa korvausta aluehallintovirastoilta hakisivat hyvinvointialueet, Helsingin kaupunki, HUS-yhtymä ja yksityiset palveluntuottajat, joilla on ammattikorkeakoulun kanssa laadittu sopimus harjoittelun järjestämisestä. Hakemusten käsittely ja korvausten maksatus lisäävät aluehallintovirastojen työmäärää. Korvaushakemuksia arvioidaan olevan korkeintaan 50 vuodessa. LPY:n näkemyksen mukaan arvioitu hakemusmäärä on liian alhainen.

LPY esittää, että aluehallintovirastoille turvataan riittävät resurssit, jotta koulutuskorvaukset maksetaan laissa edellytetyssä ajassa.

Suunnitelmallista ja sopimus pohjaista yhteistyötä

LPY kannattaa toimintatapaa, jossa hyvinvointialueiden, yhteistyöalueiden ja ammattikorkeakoulujen yhteistyöllä luodaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain nojalla alueelliset yhteistyörakenteet. Näillä rakenteilla huolehditaan sopimus pohjaisesti sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinnon ammattitaitoa edistävän harjoittelun edellytyksistä ja harjoittelupaikkojen saatavuudesta sekä siitä, että harjoittelu vastaa koulutukselle asetettuja tavoitteita. Ammattikorkeakoulut arvioivat harjoittelupaikkatarpeensa ja osapuolten kesken sovitetaan kunkin osapuolen velvoitteista ja vastuista. LPY pitää tärkeänä, että näissä yhteistyörakenteissa on mukana myös yksityistä sosiaali- ja terveydenhuoltoa edustavia palveluntuottajia.

1.8.2022

Esityksen mukaan korvauksen maksamisen edellytyksenä on sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikön ja ammattikorkeakoulun välinen sopimus, jossa muiden velvoitteiden ohella sovitaan harjoittelupaikkojen lukumäärästä ja siitä, miten ne kohdentuvat eri sosiaali- ja terveysalan koulutuksiin. Yksityisen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tehtävien sopimusten on oltava vertailukelpoisia ja yhdenvertaisuuden vuoksi samansisältöisiä kuin julkisen toimijan kanssa tehtävät sopimukset.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja